

Psychologie trhu v pojetí svíčkových grafů

„Psychologický aspekt trhu je rozhodující pro úspěch obchodování a emoce jednotlivých obchodníků hrají významnou úlohu v určování cen...“, píše se v knize nazvané „Fontána zlata“, která je vůbec první knihou o psychologii trhu na světě.

Je rok 1755 a my se nenacházíme v New Yorku nebo v Londýně, ale v Sakatě v Japonsku. Právě zde se narodil v roce 1724 Munehisa Homma, známý také jako Sokyu Homma, kterého lze považovat za nejúspěšnějšího obchodníka v historii a zakladatele psychologie trhu (Le Bon se narodil až v roce 1841) a mnoha dnes tak již zprofanovaných myšlenek jako je střídání býčího a medvědího trhu nebo obchodování proti trhu, které pro dnešní dobu tolik zviditelnil Warren Buffet, George Soros nebo John Templeton.

Munehisa působil na trhu s rýží v Osace, a tak pro rozhodování o nákupu či prodeji, kromě standardních věcí jakými je objem a cena, využíval i stav počasí. To vše mu v přepočtu do dnešních tržních cen vyneslo zisky přes 100 miliard amerických dolarů. V některých letech vydělával ročně až 10 miliard. A jak to všechno dokázal? Byla to právě jeho znalost psychologie trhu a rozpoznání trendu, který dokázal převést do grafické podoby. Munehisa Homma byl zakladatelem japonských svíčkových grafů, grafů, ze kterých i laik dokáže na první pohled určit, kdy se dramaticky prodává a kdy nakupuje. Nicméně tento obchodník šel ještě mnohem dál a tyto grafické prvky rozvinul do poměrně sofistikované podoby, která se dá v dnešním pojetí, penetraci a oblíbenosti považovat za samostatné odvětví analýzy.

Svíčkové grafy se řadí specificky do technické analýzy, nicméně jejich finální podoba a rozbor se plně zapojují i do psychologické analýzy. Svíčkové grafy se dokonce staly i velmi oblíbeným nástrojem Charlese Henryho Dowa, zakladatele Dowovi teorie.

Candlestick, neboli svíčkové grafy jsou kombinací liniových a schodových grafů, kde každý jeden schod reprezentuje určitý časový interval a současně i cenový pohyb. Ze samotné svíce je zcela jednoduše rozeznatelné na jaké ceně finanční instrument otevřel, zavřel nebo kde bylo jeho minimum či maximum a to v periodě, kterou si zvolíme. Největší výhodou těchto grafů jsou ale formace, které vytvářejí. Ty jsou, byly a budou podrobovány složitým rozborům. Dnes se proto můžeme setkat hned s několika desítkami velmi sofistikovaných svíčkových formací s různou vypovídající hodnotou.

Je asi zbytečné podrobně rozebírat jednotlivé detaily standardní svíčky nebo odlišnosti od liniových nebo schodových grafů. Pohled na některé formace nebo trendové confirmace snad ale zbytečný není.

Jedním ze základních cílů technické analýzy je určení trendu a identifikace cenových změn a zvrátů, a protože svíčkové znázornění grafů nevypovídají pouze přehledně o tom, kdy daný instrument otevřel nebo zavřel, ale poskytují nám i pohled dovnitř trhu, do myšlení obchodníků, jsou sami o sobě velmi dobrým pomocníkem pro určení sentimentu.

Západní technická analýza zná pojmy jako Head & Shoulders, Double Tops, Triple bottom nebo Cup and handle. Tyto formace reprezentují a charakterizují určité „zákonitosti“, nicméně nedávají sami o sobě příliš prostoru pro posouzení co se děje uvnitř trhu. Na druhou stranu svíčkové grafy se koncentrují mnohem více na samotnou psychologii trhu než cokoliv jiného. Obchodníci tak dostávají informace více plastičtější a reálnější.

Např. reverzní formace však ne zcela nezbytně znamenají změnu trendu, ale dávají nám velkou šanci, že změna nebo alespoň určitá pauza by mohla nebo měla přijít. To může znamenat jak pouhé dočasné narušení trendu, tak jeho přerušování či naprostý zvrát. Formace Hlava a ramena nebo Dvojité dno, pak v podobě svíčkových grafů dostává zcela jiný rozměr.

Svíčkové grafy sice poskytují poměrně solidní základ pro odhad vývoje kurzu, nicméně vždy je vhodné tuto analýzu doplnit o další prvky technické analýzy, např: MACD, Stochastics, RSI, Williams %R, OBV nebo Money flow. Pravdou je, že ať k analýze přidáme cokoli, nikdy nedosáhneme validity sta procent.

Jednou z hodně oblíbených formací svíčkových grafů je Engulfing. Tato formace se skládá ze dvou svíček, kde první je sice ještě pod kontrolou prodejců, nicméně s nízkou volatilitou a agresí. Druhá svíčka, resp. druhý den je již v totálně v područí nákupních příkazů, které absolutně pohltí negativní sentiment z předchozího dne. V následujících několika dnech by pak tato nákupní nálada měla ještě přetrvávat.

Další poměrně často diskutovanou svíčkou je Hammer. Začátek formování této svíčky řídí prodejci, kteří ženu cenu na nižší úroveň. Když však cena dosáhne určité hladiny zaútočí naopak kupující strana a nekompromisně tlačí cenu zpět a to až nad úroveň denního openingu.

Při Piercingu podobně jako při Harami je první den opět pod nadvládou prodejců a nic nenasvědčuje tomu, že by mohlo dojít k nějakému zvratu. Jak už to tak často bývá, druhý den je situace zcela opačná. Při Piercingu investoři začátkem dne trochu zaváhají, avšak následně již ovládnou seanci až po zbytek dne. Konečná cena je tak jen krok od otevírací ceny z minulého dne. U Harami se naopak přes noc projevil výrazný nákupní sentiment, který vyhnal poměrně vysoko již otevírací cenu. Tento skok však brání vysoké volatilitě a drží investory v částečné opatrnosti.

Mnoho obchodníků již během dne vytipovává základní formace a doplňuje je o další technické ukazatele a v případě, že formace svou podobu udržuje i těsně před koncem seance, zadávají nákupní příkazy. Někteří vyčkávají na potvrzení a nakupují až další den. Jiní obchodníci této stránce analýzy nedávají téměř žádnou váhu a zohledňují zcela jiné informace. Je tedy jen a jen na Vás jakou strategii si zvolíte, každopádně: „Hodně štěstí.“

Ukázky nejznámějších formací se svými zrcadlovými verzemi:

